

Dramaturgia amatorilor

■ MIHAI
CRIȘAN

Prilej de descoperire a unor talente reale

Creația teatrală a autorilor neprofesioniști aduce o notă de sinceritate și autenticitate în peisajul literaturii dramatice destinate artiștilor amatori, mulțumită nemijlocitei cunoașteri a vieții, a mediului și a oamenilor printre care trăiește și muncește autorul respectiv. Cercetarea lucrărilor scrise de acești autori este, adesea, și un prilej de descoperire a unor talente reale, care-și cuceresc, în cadrul spectacolelor amatoresți, audiența unui public larg.

Festivalul a stimulat scrierea unui număr de lucrări dramatice de acest tip. Juriul chemat să le aprecieze a salutat și premiat unsprezece dintre acestea, pentru calitatea lor literară.

Piesa *Un om, o scenă, un steag* de Dan Radu Ionescu evocă figura lui George Augustin Petculescu, actor, primul director de teatru românesc din Transilvania și Banat, provincii aflate, în acea vreme, sub dominația habsburgică. Fostul element cizmar învață arta teatrală în trupele lui Matei Millo, Mihail Pascaly și în câteva trupe craiovene, după care, întors pe plaiurile natale, înființează, la Lugoj, prima societate dramatică în limba română. Autorul parcurge, cu un cald lirism, cu accente de incontestabil umor sau de veritabil dramatism, drumul acestui modest și entuziast om de cultură, militant pentru impunerea unei dramaturgii naționale pe scenele satelor și ale orașelor din Transilvania și Banat, recompunind dramatic o viață care, în ciuda privațiunilor și a piedicilor impuse de obtuzitatea autorităților din acea epocă, arde ca o flacără ce luminează conștiința spectatorilor.

Piesa *Uns'r Hansi (Hansi al nostru)* de Michael Holzinger are ca temă grija părinților față de copii, răspunderea lor pentru meseria pe care o vor îmbrățișa urmașii, pentru valorificarea deplină a talentelor și aptitudinilor de care aceștia din urmă dau dovadă. Autorul este țăran cooperator, trăiește și muncește într-un sat din Banat, la Comloșul Mic, dovădindu-se un atent și fin observator al oamenilor și al faptelor lor; piesa este scrisă cu nerv și cu umor, iar personajele, conturate cu incontestabil talent.

Ion Ardeleanu-Pruncu, din Sighetul Marmăției, evocă, în piesa *Firul vieții*, eroii de la Moisei-Maramureș, cei care au plătit cu pre-

țul vieții hotărârea de a lupta împotriva ocupației fasciste. Concepută ca o baladă, aducând în scenă elemente de folclor, piesa arată drumul de la realitate la legendă, într-un mod convingător, emoționant.

Împletind versurile inspirate ale lui Tudor Arghezi cu scene de un zguduitor dramatism, Pavel Ciobanu ne oferă, în piesa *Răscoala*, imagini sugestive din singerosul an 1907. În sfârșit, piese ca *Rochia de mireasă* de Valerian Sirbu, *Povestea lui Fulgerin* de Ion Florian Panduru din Caraș-Severin, *Limpezirea* de Ferenczi Istvan din județul Mureș (aceasta, în limba maghiară) și *Au înflorit sinzienele* de Ștefan Raicu din Constanța, fie că evocă file ale istoriei poporului nostru, fie că înfățișează aspecte ale vieții contemporane, îmbrățișează cu fantezie și inventivitate o largă arie tematică.

Nici literatura dramatică pentru copii nu a fost neglijată. Atât în teatrul școlar cit și în teatrul de păpuși, piesele premiate își propun interesante dezbateri pe tema educării tinerei generații, fiind remarcabil realizate, din punct de vedere literar. Amintim, dintre acestea, *O poveste... cu povești* de Ion Țăranu și *Comoara de Dumitru Văcăriu*, ambii din Iași, precum și *Ura! Greierașul s-a cumintit* de Lia Zmeu din Aiud, al cărei vers sprinten este cuceritor.

Iată veritabile izbâzi într-un domeniu care așteaptă tot mai multe condeie.

Folclorul coregrafic

■ ANCA
GIURCHESCU

Criterionul autenticității

Restrâng sfera observațiilor mele — după ce am asistat la diversele manifestări din cadrul Festivalului — la modul în care a fost valorificat, în context spectacular, folclorul coregrafic. Sub acest raport, „Cântarea României” s-a impus ca un moment de vîrf al modurilor de exprimare artistică. Expresii ale unei creativități mereu efervescente, producțiile artiștilor amatori se lasă însă cu greu ordonate în cadrul destul de rigid al regulamentelor competiționale. Iată unul dintre aspecte, asupra căruiu aș stăruii în rindurile ce urmează.

„Cântarea României” a avut, mai ales în etapele sale finale, caracterul de competiție (pe principiul: cei mai buni dintre cei buni). Prin regulament, au fost alăturate, în baza